

Procedura liberării condiționate. Libertatea de apreciere a judecătorului

Conditional Liberation Procedure. Freedom of Appreciation of the Judge

drd. Lorena-Alexandra AVRAM*

Universitatea de Vest din Timișoara

Facultatea de Sociologie și Psihologie

Școala doctorală de Filozofie, Sociologie și Științe politice

Abstract

The article analyzes the procedure for granting conditional liberation, from the perspective of its two procedural phases – administrative procedure and judicial procedure, the first performed before the commission for conditional liberation from the penitentiary, and the second before the court of first instance, in the first instance, and the tribunal of the appeal.

Keywords: *conditional liberation; conditional liberation commission; judge supervising deprivation of liberty; sentence; decision; appeal.*

Rezumat

Articolul analizează procedura acordării liberării condiționate, din perspectiva celor două faze procesuale ale ei – procedura administrativă și procedura judiciară, prima realizată în fața comisiei pentru liberarea condiționată din penitenciar, iar cea de-a doua în fața judecătoriei, în primă instanță, și a tribunalului în calea de atac a contestației.

Cuvinte-cheie: *liberarea condiționată; comisia pentru liberarea condiționată; judecătorul de supraveghere a privării de libertate; sentință; decizie; contestație.*

1. Noțiuni introductive

Liberarea condiționată, modalitate de individualizare judiciară a executării pedepsei fără priver de libertate, a fost imaginată de francezul Arnould Bonneville de Marsangy la finalul secolului al XIX-lea drept mijlocul prin care se realizează eliberarea anticipată a deținutului, după executarea unei anumite părți din pedeapsă, cu condiția ca purtarea acestuia să fi fost una satisfăcătoare pe perioada detenției, reînțoarcerea în închisoare putând să sancționeze comportamentul necorespunzător în libertate, dar mai ales condițiile impuse condamnatului¹.

Procedura liberării condiționate cunoaște două etape procesuale – una administrativă, realizată în fața comisiei pentru liberarea condiționată din cadrul penitenciarului și una judiciară, desfășurată în fața instanțelor de judecată, aceasta putând, la rândul ei, avea două faze procesuale – prima instanță și contestația².

---

* lorena.avram92@e-uvt.ro.

¹ G.-N. Chihaia, *Rolul și activitatea judecătorului de supraveghere a privării de libertate*, Editura Universul Juridic, București, 2018, p. 341.

² În acest sens, a se vedea F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal. Partea generală. Curs universitar*, Editura Universul Juridic, București, 2018, vol. II, p. 585.

Prima etapă, cea administrativă, este reglementată de dispozițiile art. 97 din Legea nr. 294/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal³, iar cea judiciară de dispozițiile art. 587 C. pr. pen.

În conformitate cu dispozițiile art. 97 din Legea nr. 254/2013, „liberarea condiționată se acordă potrivit procedurii prevăzute în Codul de procedură penală, la cererea persoanei condamnate sau la propunerea comisiei pentru liberare condiționată”. Prin urmare, există două moduri de sesizare a instanței de judecată cu privire la liberarea condiționată – cererea persoanei condamnate, respectiv, propunerea comisiei pentru liberarea condiționată.

Mult criticată, instituția liberării condiționate a fost reformată amplu odată cu intrarea în vigoare a noului Cod penal și a noului Cod de procedură penală, fiind instituit „cadrul legal al exercitării libertății de apreciere a instanței, atât în momentul inițial al dispunerii liberării condiționate (prin reglementarea setului de condiții ce pot însoți fracția rămasă neexecutată din pedeapsa închisorii), cât și în momentele intermediare ale individualizării acestui control judiciar (prin reglementarea posibilității instanței de a modifica obligațiile de supraveghere dispuse inițial, în funcție de evoluția persoanei)”, iar, pe de altă parte, s-a prevăzut că „autoritatea de implementare a obligațiilor de supraveghere asociate liberării condiționate este serviciul de probațiune”⁴.

2. Procedura administrativă de acordare a liberării condiționate

Prima etapă procedurală a liberării condiționate este cea administrativă, care se desfășoară în fața comisiei pentru liberarea condiționată din penitenciar, care, în conformitate cu dispozițiile art. 97 alin. (2) din Legea nr. 294/2013, este alcătuită din judecătorul de supraveghere a privării de libertate, care este și președintele comisiei, directorul penitenciarului, directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar, directorul adjunct pentru educație și asistență psihosocială și un consilier de probațiune din cadrul serviciului de probațiune competent potrivit legii în circumscripția căruia se află penitenciarul. Secretariatul comisiei se asigură de către șeful serviciului evidență din penitenciarul respectiv⁵.

În ceea ce privește statutul judecătorului de supraveghere a privării de libertate, așa cum s-a arătat și în literatura de specialitate⁶, acesta este un judecător aparținând de una dintre instanțele de judecată din raza curții de apel în a cărei circumscripție se află locul de deținere, fiind inclus pe schema de personal a acesteia, dar desfășurându-și efectiv activitatea în interiorul penitenciarului, acesta căpătând, prin urmare, un statut special⁷.

Așa cum s-a subliniat în doctrină⁸, odată ce sunt întrunite fracțiile prevăzute de lege (aspect care este semnalat de aplicația informatică a penitenciarului), condamnatul este programat în fața comisiei pentru liberarea condiționată din penitenciarul respectiv, comisie ce se întrunește, de regulă, o dată pe săptămână. În cazul în care condamnatul nu poate fi prezent din motive medicale, care, așa cum rezultă

---

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013.

⁴ D. Groza, *Libertatea de apreciere a judecătorului în materia sancțiunilor și măsurilor neprivative de libertate*, Editura C.H. Beck, București, 2011, p. 250.

⁵ Metodologia de lucru a comisiei pentru liberare condiționată este stabilită prin Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, adoptat prin H.G. nr. 157/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 271 din 11 aprilie 2016. De asemenea, comisia pentru liberarea condiționată aplică și Manualul de proceduri al sistemului penitenciar, aprobat prin Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 452 din 4 iulie 2008.

⁶ G.-N. Chihaia, *op. cit.*, p. 200.

⁷ Pentru o analiză a funcției judecătorului de supraveghere a privării de libertate (în Legea nr. 275/2006 numit „judecător delegat pentru executarea pedepselor privative de libertate”) și a jurisdicției speciale administrative pe care acesta o exercită în sistemul instituțional penitenciar din România, a se vedea C. Clipa, *Organe și proceduri administrativ-jurisdicționale. Introducere în studiul administrației publice jurisdicționalizate*, Editura Hamangiu, București, 2012, p. 451-452.

⁸ F. Streteanu, D. Nițu, *op. cit.*, p. 585.

din interpretarea dispozițiilor art. 97 alin. (5) din lege, trebuie confirmate de medic, se vor putea prezenta din partea acestuia înscrisuri⁹.

Comisia formulează propuneri de liberare condiționată a persoanei condamnate, ținând seama de:

a) fracțiunea din pedeapsă efectiv executată și de partea din durata pedepsei care este considerată ca executată, conform art. 96;

b) regimul de executare a pedepsei privative de libertate în care este repartizată;

c) îndeplinirea obligațiilor civile stabilite prin hotărârea de condamnare, în afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;

d) conduita persoanei condamnate și eforturile acesteia pentru reintegrare socială, în special în cadrul muncii prestate, al activităților educative, moral-religioase, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, al instruirii școlare și al formării profesionale, precum și responsabilitățile încredințate, recompensele acordate și sancțiunile disciplinare aplicate;

e) antecedentele sale penale.

În activitatea sa, comisia ține cont și de rezultatele aplicării instrumentelor-standard de evaluare a activităților desfășurate de deținuți, aprobate prin decizie a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Propunerea comisiei pentru liberare condiționată este cuprinsă într-un proces-verbal motivat, care cuprinde poziția membrilor comisiei față de propunerea de liberare. Conform dispozițiilor alin. (7) din același articol, la procesul-verbal de propunere a liberării condiționate se anexează, prin grija consilierului de probațiune din cadrul serviciului de probațiune competent potrivit legii în circumscripția căruia se află penitenciarul, recomandările cu privire la măsurile de supraveghere și obligațiile prevăzute la art. 101 din Codul penal care pot fi aplicate de către instanța de judecată, în cazul în care restul de pedeapsă rămas neexecutat la data liberării persoanei condamnate este de 2 ani sau mai mare.

În cazul cetățenilor străini, față de care s-a dispus pedeapsa complementară prevăzută la art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal¹⁰, art. 97 alin. (8) din lege prevede că dispozițiile alin. (7) nu se aplică acestora.

În cazul în care comisia pentru liberare condiționată din penitenciar propune liberarea condiționată, procesul-verbal motivat al comisiei, împreună cu documentele care atestă mențiunile cuprinse în acesta, se înaintează judecătoriei în a cărei circumscripție se află penitenciarul, iar procesul-verbal se comunică de îndată persoanei condamnate.

Așa cum prevăd dispozițiile art. 97 alin. (11) din lege, în cazul în care comisia pentru liberare condiționată constată că persoana condamnată nu întrunește condițiile pentru a fi liberată condiționat, în procesul-verbal întocmit stabilește un termen pentru reexaminarea situației acesteia, care nu poate fi mai mare de un an.

În situația în care cererea de liberare condiționată este formulată înainte de îndeplinirea condiției privind îndeplinirea fracțiunii prevăzute de Codul penal, iar perioada rămasă de executat până la împlinirea acestei fracțiuni este mai mare de un an, termenul stabilit de comisie va fi data împlinirii fracțiunii prevăzute de Codul penal. Tot astfel, în situația în care perioada rămasă de executat până la împlinirea acestei fracțiuni este mai mică de un an, termenul fixat de comisie poate depăși data împlinirii fracțiunii prevăzute de Codul penal, dar nu poate fi mai mare de un an.

Procesele-verbale astfel întocmite sunt comunicate de către comisie, de îndată, sub semnătură, persoanei condamnate, care are posibilitatea ca, în termen de 3 zile de la aducerea la cunoștință, să se adreseze, cu cerere de liberare condiționată, judecătoriei în circumscripția căreia se află penitenciarul.

3. Procedura judiciară a liberării condiționate

---

⁹ Condamnatul poate prezenta înscrisuri din care să rezulte că și-a îndeplinit obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare ori că s-a aflat în imposibilitatea îndeplinirii acestora. În acest sens, a se vedea M. Udriș, *Drept penal. Partea generală. Noul Cod penal*, Editura C.H. Beck, București, 2015, p. 391.

¹⁰ Art. 66 alin. (1) lit. c) din Codul penal prevede: „Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi constă în interzicerea exercitării, pe o perioadă de la unu la 5 ani, a unuia sau mai multora dintre următoarele drepturi: c) dreptul străinului de a se afla pe teritoriul României”.

Așa cum a statuat doctrina, „procedura liberării condiționate are caracter jurisdicțional, deoarece se dispune de instanța de judecată după o ședință publică și contradictorie”¹¹, Codul de procedură penală reglementând-o prin dispozițiile art. 587 care poartă denumirea marginală „Liberarea condiționată”, text normativ poziționat în Secțiunea 1¹. Schimbări în executarea unor hotărâri din Capitolul III. Alte dispoziții privind executarea al Titlului V. Executarea hotărârilor penale.

Competența de judecată a liberării condiționate aparține judecătorei în a cărei circumscripție se află locul de deținere, prin loc de deținere înțelegându-se locul în care se afla condamnatul la momentul formulării cererii sau propunerii de liberare condiționată. În acest sens s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii care, prin Decizia nr. 15/2018¹² a dispus admiterea recursului în interesul legii și a stabilit că: „Instanța competentă să soluționeze cererile formulate de persoanele condamnate în cursul executării pedepsei este instanța în a cărei circumscripție se află locul de deținere la data formulării cererii, indiferent dacă locul de deținere este reprezentat de penitenciarul stabilit inițial sau de penitenciarul stabilit prin transferarea definitivă ori temporară a persoanei condamnate”.

Pentru a pronunța această soluție, instanța supremă a statuat că „din perspectiva dispozițiilor Legii nr. 254/2013 și din perspectiva dispozițiilor Codului de procedură penală, nu se poate conferi o prevalență, în determinarea instanței competente, locului de deținere reprezentat de penitenciarul stabilit inițial, în raport cu locul de deținere reprezentat de penitenciarul stabilit prin transferarea definitivă sau temporară a persoanei condamnate, în detrimentul criteriului locului de deținere în care execută în mod efectiv pedeapsa persoana condamnată la data formulării cererii, chiar dacă acest loc de deținere este reprezentat de penitenciarul stabilit prin transferarea temporară a persoanei condamnate. Actele necesare soluționării cauzei se află în dosarul de penitenciar al petiționarului condamnat, iar acest dosar însoțește întotdeauna deținutul, conform art. 227 alin. (2) din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului, aprobat prin Hotărârea Guvernului României nr. 157/2016, cu modificările și completările ulterioare. (...)”

Dificultățile de ordin practic generate de formularea unor cereri la data la care persoana condamnată este transferată temporar într-un penitenciar nu se pot soluționa prin interpretarea dispozițiilor Legii nr. 254/2013, în sensul unor distincții neprevăzute în cuprinsul legii menționate sau în Codul de procedură penală. O astfel de interpretare ar pune în discuție criteriul locului de deținere în care persoana condamnată execută pedeapsa la data formulării cererii ca unic criteriu rezultat din dispozițiile Codului de procedură penală, cu efecte în determinarea instanței competente în toate ipotezele în care intervin schimbări ale locului de deținere în cursul executării pedepsei și cu consecința generării unor declinări succesive de competență”.

Când instanța constată că nu sunt îndeplinite condițiile pentru acordarea liberării condiționate, prin hotărârea de respingere fixează termenul după expirarea căruia propunerea sau cererea va putea fi reînnoită. Termenul nu poate fi mai mare de un an și curge de la rămânerea definitivă a hotărârii. În doctrină s-a susținut că „dacă cererea a fost introdusă înainte de împlinirea fracției din pedeapsă stabilită de legiuitor, aceasta urmează a fi respinsă ca prematur introdusă, iar nu ca inadmisibilă”¹³, termenul de reiterare fiind apreciat drept un termen dilatoriu, prohibitiv¹⁴.

În ceea ce privește termenul de reiterare a cererii de liberare condiționată, acesta nu poate depăși un an, însă în situația în care restul de pedeapsă rămas neexecutat este mai mic de un an, acesta va trebui fixat până la momentul executării integrale a pedepsei, altfel, pe această cale s-ar ajunge la eliminarea de către judecător a posibilității liberării condiționate.

S-a pus problema în practică, dacă în cazul respingerii cererii ca prematur introdusă este obligatorie fixarea unui termen de reiterare. Sub imperiul vechiului Cod de procedură penală, Înalta Curte de Casație

---

¹¹ R. Moroșanu, *Schimbări în executarea unor hotărâri*, în N. Volonciu, A.S. Uzlău (coord.), *Noul Cod de procedură penală comentat*, Editura Hamangiu, București, 2015, p. 1469.

¹² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 22 octombrie 2018.

¹³ R. Moroșanu, *op. cit.*, p. 1470.

¹⁴ M. Udroui, *op. cit.*, p. 393.

și Justiție – Secții Unite, prin Decizia nr. VIII/2006¹⁵, ale cărei prevederi, pot fi aplicate și în prezent, a dispus admiterea recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și a stabilit: „Fixarea termenului de reînnoire în cazul respingerii cererii sau al propunerii de liberare condiționată se impune în toate cazurile în care soluția se întemeiază pe neîndeplinirea cumulativă a condițiilor cerute de textele art. 59 și următoarele din Codul penal, inclusiv în situația în care perioada rămasă de executat până la împlinirea fracțiunii legale este mai mică sau egală cu un an. În cazul în care cererea sau propunerea de liberare condiționată se respinge pentru neîndeplinirea condiției privitoare la fracțiunea prevăzută de art. 59 și următoarele din Codul penal, iar perioada rămasă de executat până la împlinirea acestei fracțiuni este mai mare de un an, instanța va stabili ca cererea sau propunerea să fie reînnoită potrivit art. 450 alin. (2) C. pr. pen., în termen de un an de la data împlinirii fracțiunii prevăzute de art. 59 și următoarele C. pen.”.

În acest context, s-a pus în doctrină problema dacă, cu ocazia soluționării cererii de liberare condiționată formulată de condamnat în condițiile art. 97 alin. (11) din Legea nr. 254/2013, când comisia pentru liberare condiționată constată că persoana condamnată nu întrunește condițiile pentru a fi liberată condiționat, este stabilit un termen de reiterare mai lung decât cel stabilit de comisie este încălcat principiul *non reformatio in peius*. S-a apreciat că nu poate fi vorba despre încălcarea acestui principiu, întrucât procesul-verbal al comisiei din penitenciar nu are valența unei hotărâri judecătorești și, prin urmare, nu suntem în prezența unei contestații împotriva acestuia, ci a unei cereri de liberare condiționată formulată de condamnat. Cu toate acestea, „prin pronunțarea unei soluții ce îi îngreunează situația în propria cerere, se ajunge la încălcarea – într-o formă indirectă, este adevărat – a dreptului de a se adresa instanței de judecată, condamnații fiind împiedicați în dorința de a-și exercita acest drept de teama pronunțării unor hotărâri defavorabile”¹⁶.

Art. 97 alin. (13) din Legea nr. 254/2013, prevede că „în vederea soluționării cererii de liberare condiționată a persoanei condamnate sau a propunerii formulate de comisie, instanța poate consulta dosarul individual al persoanei condamnate sau poate solicita copii ale actelor și documentelor din acesta”. Această prevedere este criticabilă, în ideea în care dosarul individual ar trebui să însoțească propunerea sau cererea de liberare condiționată, fiind unul dintre elementele care ar trebui să cântărească major în aprecierea judecătorului atunci când le soluționează.

Libertatea de apreciere a judecătorului cu ocazia soluționării cererilor sau propunerilor de liberare condiționată nu este una absolută, chiar dacă liberarea condiționată este „doar o facultate” și „nu un drept” al condamnatului. Astfel, judecătorul va trebui să aprecieze „condițiile pre-liberatorii” care vizează eligibilitatea unei persoane condamnate de a fi liberată condiționat și să aibă „convingerea” că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate. O consecință a exercitării libertății de apreciere a instanței este și stabilirea „condițiilor post-liberatorii” prin prisma stabilirii obligațiilor de supraveghere pe care le va stabili în ce privește persoana condamnatului liberat condiționat¹⁷.

Or, chiar exercitarea libertății de apreciere a instanței de judecată trebuie să se raporteze la elemente concrete care țin de persoana condamnatului și a comportamentului acestuia pe perioada executării pedepsei. În acest context prevederea la nivel de „facultate” a consultării dosarului individual al persoanei condamnate sau posibilitatea solicitării de copii ale actelor și documentelor din acesta nu este suficientă pentru a se realiza procesul deliberativ, fiind necesară studierea acestuia, sens în care, *de lege ferenda*, apreciez că ar trebui reglementată obligația înaintării către instanța de judecată, o dată cu procesul-verbal al comisiei din penitenciar, și a dosarului individual al persoanei private de libertate.

Sedința de judecată este publică, participarea procurorului fiind obligatorie. Completul de judecată este format dintr-un singur judecător. Instanța se pronunță asupra cererii sau propunerii de liberare condiționată prin sentință, care, în conformitate cu dispozițiile art. 587 alin. (3) C. pr. pen., poate fi atacată pe calea contestației în termen de 3 zile de la comunicare.

Contestația se soluționează de tribunalul în a cărei circumscriptie se află locul de deținere în complet de doi judecători, instanța pronunțând o decizie.

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României nr. 475 din 1 iunie 2006.

¹⁶ R. Moroșanu, *op. cit.*, p. 1471.

¹⁷ D. Groza, *op. cit.*, p. 323.

Conform dispozițiilor art. 597 alin. (4) teza finală C. pr. pen., contestația formulată de procuror este suspensivă de executare.

După rămânerea definitivă a hotărârii pronunțate, o copie a acesteia se comunică serviciului de probațiune competent, precum și unității de poliție în a cărei circumscripție locuiește cel eliberat, conform art. 587 alin. (4) C. pr. pen., deoarece, potrivit dispozițiilor art. 101 C. pen., dacă termenul de supraveghere, respectiv, intervalul de la liberarea condiționată și până la expirarea duratei pedepsei, este mai mare de doi ani, cu privire la condamnat se dispun măsuri de supraveghere, competent să realizeze supravegherea fiind serviciul de probațiune¹⁸.

4. Concluzii

Instituția liberării condiționate, care a suscitât în ultimii ani vii polemici în societatea românească, nu a fost încă reformată în ceea ce privește etapa ei judiciară, apreciindu-se că, în condițiile în care ea „nu este un drept al condamnatului, ci o vocația a acestuia”, acordarea liberării este strict atributul instanței de judecată, „caracterul facultativ al liberării condiționate fiind dat de posibilitatea analizării periodice a condițiilor legale până la îndeplinirea lor, astfel încât instanța să aibă convingerea că cel condamnat prezintă încredere, că în termenul de supraveghere și apoi după expirarea acestui termen nu va mai comite alte infracțiuni”¹⁹.

Apanajul exclusiv al instanței de judecată, acordarea liberării condiționate trebuie, în mod indiscutabil, să fie și să rămână în competența acesteia, însă stadiul actual al practicii judiciare în materie dezvăluie o stereotipie și un anumit automatism în analiza de către instanțe a condițiilor reglementate pentru acordarea liberării condiționate, ceea ce are un impact negativ atât asupra condamnatului neeliberat condiționat, cât și asupra familiei acestuia, în condițiile în care amânarea liberării condiționate se dispune fără o motivare convingătoare, bazată pe informațiile unor specialiști, mai ales atunci când comisia pentru liberarea condiționată (formată din specialiști cu o paletă mult mai largă de specializări) a formulat propunerea de liberare condiționată.

În acest context, pe de o parte, și instanțele de judecată ar trebui să își fundamenteze soluțiilor (mai ales cele disonante în raport cu concluziile comisiei de liberări condiționate din penitenciare) pe un suport probator științific care, *de lege ferenda*, ar putea fi oferit de specialiștii din cadrul serviciilor de probațiune, ceea ce ar da o mai mare încărcătură actului decizional al judecătorului, care s-ar baza pe serviciile unor specialiști independenți. *De lege lata*, se ajunge la situația în care, având de analizat aceleași condiții și aceeași persoană, în baza aceluiași suport probator, comisia de liberări (din care face parte și judecătorul de supraveghere a privării de libertate) să formuleze o opinie favorabilă, iar instanța de judecată să aibă o decizie contrară, fără a administra probe suplimentare, fapt cu consecințe psihice devastatoare pentru condamnat, ceea ce conduce nu de puține ori la abandonarea eforturilor depuse până în acel moment de către condamnat.

Încă departe de critici, instituția liberării condiționate va trebui reformată în viitorul apropiat, prin păstrarea rolului decizional al judecătorului și a libertății de apreciere a acestuia, însă cu posibilitatea solicitării și furnizării către acesta a unor informații și analize realizate de specialiști independenți, care să asigure, pe de o parte, încrederea condamnatului în procesul decizional astfel conturat, iar, pe de alta, reziliența mediului social. De asemenea, fracțiile de pedeapsă ar trebui să fie generic stabilite de legiuitor, stabilirea lor în concret urmând a fi realizată de instanța de judecată prin hotărârea definitivă de condamnare, astfel încât, încă de la acest moment, condamnatul să cunoască momentul la care va fi discutată posibila sa liberare condiționată.

---

¹⁸ R. Moroșanu, *op. cit.*, p. 1473.

¹⁹ Adresa nr. 2596/2016 din 23.05.2016 emisă de Consiliul Superior al Magistraturii prin care acesta a sesizat Ministerul Justiției cu o serie de propuneri de îmbunătățire a cadrului normativ ce reglementează regimul juridic al liberării condiționate, disponibilă la adresa: <https://www.csm1909.ro/ViewFile.ashx?guid=8796d440-3e4e-4747-a113-a6072cd8747c|InfoCSM>.